І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 7, 1964 No. 188. VOL. LXXI.

РЕСПУБЛІКАНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ В КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

ПРОПОНУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПЕРЕДАТИ РІШЕННЯ В СПРАВІ ВЖИВАННЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ КОМАНДАНТОВІ НАТО; АЙЗЕНГАВЕР ПОГОДЖУЄТЬСЯ, АЛЕ Є ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБОРОННОЇ ТАЄМНИЦІ ЗДА.

Ню Йорк. — Окремий Республіканський Комітет під проводом колишнього секретаря оборони за президентури Айзенгавера Ніла МекЕлроя домагається, щоб президент Джансон запевнив командата збройних сил Північного Европейського Порозуміння (НАТО) в тому, що зможе вживати тактичної атомової зброї на випадок потреби. Цей Комітет влаштував пресову конференцію в готелі Валдорф - Асторія, на якій з'явився запрошений колишній президент Айзенгавер, який хвалив програмову працю Комітету, але в справі атомової зброї зайняв таке становище: Він сказав, що справа вживання атомомової зброї не повинна бути предметом виборчої кампанії. Журналісти запитували колишнього президента, чи за його урядування командант збройних сил НАТО мав право користуватися атомовою зброєю згідно із своїм власним рішенням. Айзенгавер віповів, що це „є частина оборонної таємниці ЗДА" і він не може давати відповіді. Журналісти натискали на МекЕлроя, щоб він в подробицях з'ясував становище ним очолюваного Комітету, але він відмовився це зробити, покликаючися на Айзенгавера. У звіті Комітету говориться про те, що за урядування Айзенгавера справа вживання атомової зброї, і тактичної і стратегічної, була збережена в компетенції Президента ЗДА, який єдиний може дати дозвіл командантові збройних сил НАТО на її вживання. Внаслідок цього европейські союзники не є вдоволені з того, що ЗДА не мають до них довір'я, і самі европейські держави можуть сумніватися в тому, чи ЗДА виконають своє зобов'язання у відношенні до Европи. Республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Голдвотер вже кілька разів заявляв, що контролю над тактичною атомовою зброєю мав командант збройних сил НАТО. Голдвотер думає про „звичайну, малу атомову зброю", але з Департаменту Оборони заявили на це, що не можна говорити про — „звичайну атомову зброю", бо ця зброя „не є звичайною". У звіті Комітету МекЕлроя пишеться про те, що члени НАТО гадали, що командант европерських збройних сил має право сам рішати про те, коли треба вжити атомової зброї у випадку, якби не було можливости порозумітися з Президентом ЗДА. Але секретар оборони Роберт МекНамара заявив в серпні цього року, а президент Джансон у вересні цього року, що тільки Президент контролює атомову зброю. Контроля Президента відноситься і до керованих ракет Ніке - Геркулес, які мають збройні сили НАТО, але які в дійсності є без значення для оборони Европи, коли їх ужиття залежне від Вашингтону. Після смерти президента Кеннеді ще збільшилося невдоволення европейських країн із того приводу, що про користування атомовою зброєю може рішати не европейський командант НАТО, тільки далекий Вашингтон, який може знайтися в такій ситуації, що не зможе переслати своє рішення до Европи. Президент Айзенгавер заявив, що він не читав звіту Комітету МекЕлроя, але, на його думку, не є бажаним, щоб про цю справу вести публічні дискусії. Айзенгавер заявив, що Президент ЗДА не може повідомляти всіх, що він зарядив в справі оборони ЗДА та Европи.

Починаються „Світові Серії" бейзболу

Сьогодні по полудні в Ст. Луїс почнуться цьогорічні фінальні гри за першість бейзболу ЗДА, т. зв. „Світові Серії". Фіналістами цих серій стали чемпіони Американської Ліги „Єнкі" з Ню Йорку та дружина „Кардиналс" зі Ст. Луїсу, яка у важких грах Національної Ліги щойно в минулому тижні висунулася на перше місце. Чемпіонат Національної Ліги фактично був вирішений останнього дня мистецьких гор, тобто минулої неділі, —коли перемогою 11:5 над дружиною „Метс" в Ню Йорку „Кардинали" закріпилися на першому місці різницею одної гри перед дружинами Філядельфії та Синсинаті.

„Світові Серії" тривають так довго, доки один із фіналістів не здобуде чотирьох перемог, отже часом можуть вимагати аж семи зустрічей, які заплановані в такому порядку: 7 і 8 жовтня в Ст Луїс, 11 і 12 жовтня в Ню Йорку, та 14 і 15 жовтня в Ст Луїс, очевидно, коли такі дальші гри будуть потрібні. На переможців „Світових Серій" виставляють всевладних Є н к і в, але історія навіть попереднього року показує, що не такі то вже „Єнкі" певні себе. „Єнкам", які домінують у своїй Лізі, проходить значно легше сезон і тому часто в завзятих грах „Світових Серій" можуть вони натрапити на „твердий горіх" більше загартованої в боях дружини Національної Ліги. В дружині „Єнкі" грає відомий змагун українського походження Тома Треш.

Помер Максим Савицький, член-основник 361 Відділу УНС

В неділю, 4-го жовтня ц. р. помер в Ню Йорку Максим Савицький, один із основників Допомогового Т-ва Дністер, 361-го Відділу УНСоюзу та бувший урядовець цього Відділу. Покійний походив з Городиславиці, пов. Бібрка, і зараз по приїзді до ЗДА включився в громадське і союзове життя.

Помер він на 68-му році життя. Похорони відбудуться в середу, 7-го жовтня, о год. 9.00 рано зі заведення П. Яреми та української католицької церкви св. Юрія в Ню Йорку.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** із дружиною був на весіллі сенатора демократа Воррена Дж. Магнусона. Шлюбну церемонію виконав капелян Сенату о. д-р Фредерік Бравн Гарріс в готелі Шоргем. 59-річний сенатор одружився з 41-річною вдовою Джермейн Пералта з міста Сіяттел, Вашингтон. На прийнятті було 20 гостей. Президент Джансон склав побажання одруженим і поцілував „молоду".

● **Республіканці в Конгресі** не є вдоволені з цього, що демократична більшість таки не хотіла в подробицях розглядати справи Роберта Дж. Бейкера, який довгі роки був працівником при демократичній більшості в Сенаті, і який використовував своє становище на те, щоб себе особисто збагачувати. Справу Бейкера порушують республіканці у виборчій кампанії проти демократів.

Голдвотер: Якщо буду вибраний, прохатиму ген. Айзенгавера поїхати для звіту до В'єтнаму

Вашингтон. — Сенатор Беррі Голдвотер заявив 5 жовтня, що коли він буде вибраний на президента, то прохатиме попереднього президента ЗДА, ген. Двайта Д. Айзенгавера поїхати до Південного В'єтнаму для обсервації та звіту про становище в Південно-східній частині Азії. Сенатор Голдвотер пригадав, що перед виборами в 1952 році генерал Айзенгавер обіцяв на політичних зборах у Дітройті, якщо буде вибраний, поїхати до Кореї для вивчення тогочасного напруженого становища. Після виборів президент Айзенгавер побував у Кореї того ж року і, повернувшись, сказав: „Ми мусимо йти вперед і зробити так, щоб комуністи також попрохали миру". Сенатор Голдвотер підкреслив, що для вивчення становища в тій частині Азії треба послати найкращого воєнного фахівця і тоді винести тверде рішення. „Нещасливий факт є той, що ми втягнені у війну в Південному В'єтнамі. Американські хлопці б'ються і гинуть в азійських джунглях. З кожним днем, — сказано в розданій для преси заяві сенатора Голдвотера, — стає ясніше, що політика сучасного уряду не приносить там бажаних наслідків".

„Ню Йорк Геральд Трібюн" і журнал „Лайф" підтримують президента Джансона

Ню Йорк. — Республіканський щоденник „Ню Йорк Геральд Трібюн" повідомив 3-го жовтня, що він вперше в своїй 124-річній історії мусить відступити від довгої традиції та підтримувати кандидатуру демократичного кандидата президента Линдона б. Джансона, а не республіканця арізонського сенатора Беррі Голдвотера. Цей щоденник надрукував у своїй передовій, що він з тяжким болем і мукою друкує ці слова, які ломлять політичну традицію довгого життя цього щоденника. „Але ми, надруковано в передовій, як американці і навіть як республіканці,не маємо сприйнятливого виходу ". Крім передової надруковано на першій сторінці окрему заяву про те, що „Геральд Трібюн" підтримує Джансона як кандидата на президента. Так само республіканський тижневий ілюстрований журнал „Лайф" в найновішому числі повідомив, що він підтримує кандидатуру Джансона. Лайф, від 1944-го року почавши, завжди підтримував республіканські кандидатури на президента ЗДА. Цього року він є за Джансона, вважаючи його „за добре кваліфікованого на це становище", і стверджуючи його здібність займати цей пост. Про сенатора Голдвотера написав „Лайф": „Ми не думаємо, щоб загальна його програ була неоправданою". Цікавим тут є те, що головний видавець цього пресового концерну, який видає „Тайм", „Форчюн" і „Лайф" — Генрі Р. Лус, чоловік пані Клер Бут Лус, яка є головою громадянського Комітету за вибір сенатора Голдвотера на президента.

Проф. Іван Вербяний, педагог і лексиколог, працівник УНС, помер в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — У понеділок, 5-го жовтня, в 11-ій годині ночі помер в одному із місцевих шпиталів відомий український громадянин, видатний педагог, пластовий виховник і лексиколог сл. п. проф. Іван Вербяний на 68-му році життя. Покійний, народжений у Львові 1896-го року, після участи у Визвольних Змаганнях в Легіоні Українських Січових Стрільців та після закінчення університетських студій у Відні в 1923-му році, з повною посвятою віддався педагогічній праці серед української молоді, виконуючи обов'язки учителя в середніх школах Галичини, зокрема в гімназії Українського Педагогічного Т-ва „Рідна Школа" в Рогатині, де разом з проф. Юліяном Каменецьким, тепер у Каліфорнії, був організатором і опікуном перших пластових гуртків. Коли ж у 1930-их роках почало пожвавлювати свою активність протиалькогольне товариство „Відродження", проф. Ів. Вербяний, сам строгий абстинент, з великою енергією включився в цю акцію, співпрацюючи в місячному журналі „Ми Молоді". Опинившись на вигнанні в Західній Европі в результаті другої світової війни, проф. Іван Вербяний зосереджував свою працю над українським словництвом та разом з проф. Василем Левом опрацював тритомовий англо-український словник, що був виданий в Західній Німеччині. Переїхавши опісля до ЗДА, перейшов на працю в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу, продовжуючи у вільні хвилини свою наукову працю, зокрема інтересуючись перевіркою інформацій про Україну в чужомовних енциклопедіях та акцією для поправки невірних даних. Багато його статтей було надрукованих у „Свободі" Осиротив дружину Надію та сина Ігоря. Його смерть є болючою втратою для його родини та багатьох його приятелів і знайомих, як і черговою великою втратою для Української Громади.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку почав свій сезон

Ню Йорк. — 2-го жовтня увечері в Літературно-Мистецькому Клюбі розпочався осінній сезон „Повакаційними спогадами", з якими виступили п-і Ольга Соневицька — із спогадом про „Український Космач — Гантер", п-і Леся Храплива — про пластовий табір „Вовча тропа" на Іст Четгемі та письменник-гуморист Іван Керницький — з читанням фейлетонів „Нашим Усусусам" і про „Союзівку". Вечором керував проф. Антін Малюца, заступаючи ще недужого нового голову ЛМ Клюбу, п. Бориса Ржепецького. Вперше у Клюбі виступив молодий Студентський Квартет, що його щиро оплескували присутні. Члени Студентської Громади, панни Зірка Дерлиця з Гантер коледжу, Богданна Кершньовська з Сіти коледжу, Марійка Глуха з Мерси коледжу, Рома Шуган з Борух коледжу виконали „Вербу" С. Сороки, народну пісню „Ой летіла горлиця" і „Червоні маки" Савицького; їм акомпаньювала Марта Чапельська.

МИТРОПОЛИЧА КАНЦЕЛЯРІЯ ПРИГАДУЄ КОМУНІКАТ ЄПИСКОПАТУ

Філядельфія, Па. — Митрополича Канцелярія ще раз пригадує Комунікат Українського Католицького Єпископату в ЗДА, який вже був надрукований в українській пресі для інформації українців католиків у ЗДА та який звучить:

Ми заявляємо на цьому місці, що в церковних справах якогонебудь характеру нікому не давали ми дозволу на збирання підписів. —
† Амвросій — митрополит,
† Йосиф — Стемфордський єпископ,
† Ярослав, Шикагівський Єпископ.

Президент Філіппін прибув до ЗДА

Вашингтон. — Філіппінський президент Діосдадо Масапагаль прибув до ЗДА, щоб у нарадах з президентом Джансоном переговорити цілу низку проблем: вимогу Юіліппін на ревізію американсько-філіппінського договору з 1955 року, який дає — на думку філіппінських критиків того договору — некорисні для філіппінських інтересів привілеї американському інвестиційному капіталові експлуатувати природні багатства філіппін у підприємствах під американським керівництвом і з американським персоналом. Зате щодо американських військових баз на Філіппінах, то президент Масапагаль є радше за їх поширенням, у зв'язку з загрозою для Філіппін від комуно - китайського імперіялізму. За західніми коментарями — приїзд президента Масапагаля, одного з найпослідовніших ворогів комунізму у світі, сприятиме виборчій кампанії президента Джансона, з уваги на закиди збоку республіканської опозиції, наче б ЗДА мають тепер погіршені взаємини з своїми далекосхідніми союзниками на антикомуністичному фронті.

ЗДА і Британія заклали протест проти трактування їхніх атташе в СССР

Москва. — З'єднані Держави і Британія окремими нотами запротестували проти нового акту насильства, що його допустилися большевики у відношенні до військових атташе при амбасадах обох тих держав в Советському Союзі. Цей останній акт насильства стався наприкінці минулого місяця в Хабаровську на Сибірі. Група 15 совєтських службовиків — поліційних і військових агентів — насильно вдерлася до двох готелевих кімнат, де ночували американський військовий атташе з амбасади ЗДА у Москві, полк. Джордж Обрі, його заступник, заступники летунського атташе і заступник морського атташе в британській амбасаді. Большевики перевели в обох готелевих кімнатах, де ночували ті американці й британці, в їх приявності докладну ревізію та забрали їм фотоапарати, всі знимки, записні книжки й одному з них стягнули — ручний годинник.

Торонтонський „Дейлі Стар" відзначив досягнення ред. М. Колянківського

Торонто, Канада. Місцевий щоденник „Дейлі Стар", що друкується накладом 330-тисяч примірників, опублікував цикл статтей під наголовком „Канадас Дісплейдс Персонс", де відзначає досягнення імігрантів з різних етнічних груп. З-поміж українців відзначено дуже теплою статтею діяльність й осяги журналіста, видавця „Ми і Світ" і власника української мистецької галереї, п. Миколу Колянківського. Дуже детальний огляд 20 років життя і праці, труднощів і успіхів, носить підзаголовок „Червона армія дала початок цій українській одиссеї". Стаття пера Р. Кореллі, члена редакції „Стар" — це не тільки особистий успіх ред. М. Колянківського, —але й признання усій нашій еміграції за вклад у скарбницю країн нашого поселення. Відзначення тим знаменніше, що в особистостей іншої національности, опублікованого циклю, ставиться наголос на осяги матеріяльного порядку, тоді коли в нас підкреслені досягнення на культурному полі.

В Бельгії згинув трагічно дир. І. Ігнат

Мюнхен. — Як повідомляє укр. тижневик „Шлях Перемоги", в місцевості Артзеляр, біля Антверпену в Бельгії, згинув трагічно відомий львівський діяч — колишній директор канцелярії Апеляційного Суду у Львові, член численних українських товариств та великий приятель спорту і спортової молоді Іван Ігнат. Покійний, мешканець захисту для старших осіб в Артзеляр, згинув під час переходу автостради від удару автом, яке їхало із скорістю 120 кілометрів на годину. Похорон його відбувся 2 вересня ц. р. , при участі українських священиків Всч. оо., Кота і Дзвоника, в приявності великої громади українців і флямандців. Бл. п. Іван Ігнат прожив 84 роки,. Він осиротив дружину, двоє дітей — сина і доньку і четверо внуків, як також брата і братову.

Михайло Савчин, видатний діяч комбатантського руху, помер у Філядельфії

Філядельфія, Па. — Вночі з минулої неділі на понеділок 5-го жовтня ц.р. помер тут на 69-ому році життя Михайло Савчин, колишній Український Січовий Стрілець, активний громадський діяч. В останньому часі він був секретарем Головної Управи Братства Українських Січових Стрільців та секретарем Головної Управи Об'єднання б. вояків українців в Америці. Діловий, простолінійний і товариський — втішався загальною пошаною і симпатією. Панахида за Покійним відбудеться в похоронному закладі М. Насевич у середу 7 жовтня ц.р., а похорон з церкви св. Йосафата на Френкфорті в четвер о год. 9-ій ранку на український цвинтар у Факс Чейсі.

Помер мгр. Володимир Пришляк, видатний громадський і союзовий діяч

Гілсайд. — В понеділок, 5-го жовтня 1964 р. в ранніх годинах дня, тут у власному помешканні помер несподівано, на 56 році життя, на удар серця відомий політичний та громадський діяч, секретар 43-го Відділу УНСоюзу сл. пам'яті Володимир Пришляк, осиротивши дружину Теодозію і дочку Мирославу, і залишаючи в глибокому смутку багатьох друзів і знайомих. Покійний, уродженець Бережан в Західній Україні, магістер права, на протязі свого цілого життя всеціло віддав себе національній справі, працюючи в багатьох організаціях, установах і товариствах. Вже в ранньому житті став членом ОУН, працював в Просвіті, „Лузі" і „Рідній Школі" в Бережанах, а згодом як інспектор державних шкіл. В 1941 році став посадником міста Бережан. Перебуваючи на еміграції в Австрії, очолював Український Допомоговий Комітет в Рідінгу та допомагав багатьом українським залишенцям. Приїхавши до Америки в 1948 році, включився відразу в наявне організоване життя. Бувши провідним членом ООЧСУ, став членом Пласт-прияту, а згодом членом Виховної Ради СУМА в Нюарку, як рівнож членом місцевої клітини АБН, Українсько - Американського Республіканського Клюбу та членом - основником і секретарем 43-го відділу УНСоюзу в Гілсайді, Н. Дж. Панахида за душу покійного Володимира Пришляка відбудеться в середу, 7-го жовтня 1964 р. в похоронному заведенні Литвина, при 801 Спрінгфілд авеню в Ірвінґтоні, Н. Дж. Похорон відбудеться в четвер, 8-го жовтня в годині 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Санфорд евеню в Нюарку, а відтіля на цвинтар Евергрін в Гілсайді.

ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР ЗАЯВИВСЯ ЗНОВУ ЗА ЄДНІСТЬ В ХРИСТИЯНСЬКОМУ СВІТІ

Рим. — 2-ий Ватиканський Собор перевів у понеділок 5 жовтня ц. р. нові історичні постанови по лінії замирення в християнському світі. Хоч голосування над декретом „Про вселенність або про мету християнської єдности" формально „було „пробне", то величезна більшість, яка висловилась за всіма точками, насправді робить ті постанови остаточними. Загалом переведено чотири голосування, причому: 1) стверджено, що відбудова християнської єдности є головною ціллю Собору (2094 голоси „за" і 16 „проти"), 2) потверджено, що Христос бажав собі рівности всіх людей (2081 проти 30), 3) натавровано розбіжності, які довели до розколу в Церкві і стверджено, що воно „інколи сталося не без вини з обох сторін" (2051 на 57) і 4) вистосовано заклик до всіх католиків, щоб вони працювали для християнської єдности і поводились в своєму житті так, щоб піднести вартість Католицької Церкви в очах всіх не-католиків (2056 на 50). Тому, що в усіх тих голосуваннях негативних голосів було максимум 57, то — за голосами преси — вважається ту невеличку групу кількадесятьох духовників за „тверде ядро" консерватистів, які проте не всилі зупинити поступову більшість від продовжування діла, започаткованого померлим Папою І в а н о м XXIII. Загально вважають, що згода теперішнього Папи Павла VI на уведення колективної системи правління в Католицькій Церкві через створення постійної Ради Єпископів у Ватикані, є доказом на схвалювання Папою всіх дальших подібних реформ. У тексті резолюцій, прийнятих в понеділок, ніде не вживається терміну „єресь" і „єретики", а тільки „Церкви" — однаково у відношенні до Церкви Католицької, як і Протестантської чи Православної. Засуджуючи як „гріх" церковний роздор, який настав із виступом Лютра в 1517 році, стверджено, що ті, які згодом народились у приналежності до Протестантської Церкви, не несуть вини за своїх предків. Таким чином допущено вперше, що спасення можливе також поза католицизмом. Те становище теперішнього Другого Ватиканського Собору, як офіційно називається Вселенський Собор, опрокидує становище Тридентського Собору з рр. 1542-1563, який наклав анатему на протестантів, проголошуючи їх єретиками. Ствердження, що вина у церковному розколі в 16-му сторіччі лежала подекуди по обох сторонах, захитало каноном про непомильність Папи і Церкви, який є одною з головних причин розбіжности між католиками і не-католиками. Таким чином понеділкові постанови вся европейська преса вважає за історичний крок вперед на шляху до християнської єдности, якої не може бути, коли не будуть спершу створені психологічні передумови і не буде введена атмосфера взаємного довір'я.

У Конґо державне військо перемагає у війні проти бунтарів

Леопольдвіль. — Західні обсерватори в Конґо переконані, що центральний уряд Мойсе Чомбе перемагає в боротьбі проти лівих партизанів які недавно проголосили „Народну Республіку Конго". Державне військо, яке почало розлітатися, здеморалізоване щораз новими перемогами повстанців, відзискало у великій мірі мораль, коли новосформовані відділи білих наємних вояків з успіхом почали відвойовувати зайняті партизанами місцевості. До піднесення моралі конґолійського війська причинилось також летунство, що його Мойсе Чомбе дістав від Америки. Полівичний центр комуністичних повстанців є в зайнятому ними великому місті Стенлівіль і ціллю воєнних операцій державного війська та білих відділів є відзискати те місто. Ця операція сповільнена острахом за життя кількасот „закладників", що їх повстанці тримають у своїх в'язницях. Однак ніодна африканська держава, ані навіть комуністичний Китай, не визнали згаданої „народної" конґолійської „республіки", що вважається за доказ, що навіть прихильники тієї лівої револьти в Конґо не вірять в її тривкий успіх.

57 осіб втекли підземним тунелем із Східнього до Західнього Берліну

Берлін. — Від минулої суботи до понеділка 5 жовтня ранку втекли із Східнього Берліну до Західнього 23 мужчин, 31 жінка і троє дітей, разом 57 осіб. Це найбільший гурт, який встиг разом втекти одною засекреченою дорогою з комуністичного боку на Захід після здвигнення в серпні 1961 року внутрішньо - берлінського „муру ганьби". Коли східньо - німецький кордонний сторож Е ґ о н Шульц відкрив той тунель, його застрелили, поки він встиг сам стріляти й заалярмувати комуністів. Коли після того комуністи почали стріляти в тунель — нікого вже не поцілили. Не відомо, скільки дальших осіб в Східньому Берліні чекали на свою чергу, щоб скористати з того тунелю, проведеного з пивниці одного будинку в Східньому Берліні попід мур на західньоберлінський бік. Східньо-німецькі власті проголосили, що це „шпигуни з НАТО" збудували той тунель та вбили комуністичного поліціянта.

У СВІТІ

● **У Західньому Берліні** 30.-000 осіб стояли в чергах зараз у першому дні діяння нової умови про вможливлення західнім берлінцям відвідати своїх кревних і знайомих у Східньому Берліні. Для цієї цілі відкрито 17 станиць, обслуговуваних 600 поштовими службовцями із обох частин поділеного міста, здебільша жінками. У надзвичайних випадках — народини, вінчання, смерти і недуги — видається одноденні перепустки негайно.

● **Хрущов і його соратники** відкинули суґестію американського державного секретаря Діна Раска і його заступника Аверелла Гаррімана, коли вони були в Москві рік тому для підписання атомового договору, — щоб спільно перешкодити, або бодай утруднити Комуністичному Китаєві здобути атомову бомбу. Хрущов заявив, що Комуністичний Китай є „братньою соціялістичною країною". СССР помагав китайським комуністам в цьому ділі до 1959 року.

● **„Соціялістичний" уряд диктатора Ахмеда Бен Белли** в Альжирі переводить тепер конфіскацію крамниць, торговельних підприємств, варстатів і готелів, що їх власниками є колишні альжирські „коляборанти" з французами та інші „зрадники". Мабуть самі альжирські володарі свідомі того, що в ході тієї акції буде багато несправедливих актів приватної пімсти і зловживань, бо створено державну комісію для розгляду скарг.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Баланс 88-го Конґресу

Як передбачувалось на цьому місці у „Свободі" з 2-го цього місяця, 88-ий Конґрес закінчив свою працю в минулу суботу 3-го жовтня, відмовившись дебатувати довше над кількома контроверсійними справами з уваги на недалекі вибори, що вимагають приявности всіх конґресменів і сенаторів, особливо ж активних кандидатів, в їхніх виборчих округах. Ця нетерпеливість законодатців спричинила поразку Президента у двох законопроєктах, на переведенні яких йому дуже залежало: схвалення медичної опіки для старших віком осіб в рямцях державної соціяльної забезпеки та схваленні допомоги постійно пошкодованому Апалачському обширові. Внаслідку невдачі законопроєкту про медичну допомогу старшим людям на узгіднюючій конференції обох законодатних палат — потерпіли теж пенсіоністи, які мали дістати невеличку підвишку своїх старечих пенсій. Відомо, що всі неполаднані законодатні справи одним Конґресом мусять переходити наново всю законодатну процедуру в новому. Таким чином ці дві — і деякі інші важливі неполаднані проблеми опиняться знову на денному порядку 89-го Конґресу, що вийде з виборів 3-го листопада цього року і почне діяльність в січні 1965 р.

З найважливіших постанов цього останнього Конґресу варта згадати: зменшення прибуткового податку від окремих осіб та корпорацій на $11 500 000 000 річно; закон про громадянські права, який забороняє расову дискримінацію в місцях публічного ужиткування, облегшує право голосування неґрів, дає більші права державній владі втручатися у виконання цього закону та уповноважує її відмовляти державну допомогу стейтам, де проводиться дискримінацію; закон про призначення $947 500 000 на програму боротьби проти бідности; закон про поширення програми так званих харчових марок для потребуючих; поширення державної програми для хліборобів, що вирощують пшеницю, і плянтаторів бавовни; підвищення платні членам Конґресу і всім державним урядовцям; призначення близько півтора більйона долярів на допомогу й модернізацію шпиталям та здоровним центрам; поширення допомоги школям; схвалення закону про збереження понад 9 мільйонів акрів в їхньому первісному природному стані; признання нової допомоги містам для поширення сіті шляхів; признання державної допомоги для поширення сіті електричної енергії.

По негативному боці конґресового балянсу — крім двох великих справ, згаданих вже вище — знаходяться такі законопроєкти, як зміна іміґраційної так званої квотової системи; конституційний Додаток у справі молитов у школах; конституційний Додаток у справі наслідства по Президентові у випадку його смерти чи нездібности до праці; новий поділ виборчих округ за критерієм рівности населення і інше.

Все ж, усі погоджуються, що 88-ий Конґрес виконав велике діло. Особливо такі закони, як про громадянські права, зорганізовану державну боротьбу проти бідности чи зменшення прибуткового податку мають переломове значення і створюють прецеденти для дальшої расової, соціяльної та економічної політики. Якщо Президент зголосить до нового Конґресу знову ті законопроєкти, які не були переведені в минулому Конґресі, то творча законодатна нитка буде продовжуватися без уваги на виборчу перемогу тієї чи другої політичної партії.

Три ювілеї

80 років тому, на заклик української письменниці Наталії Кобринської, у Станиславові скликано Перший з'їзд українського жіноцтва. Годі перелічити все, що зробило від того часу зорганізоване українське жіноцтво для здоров'я, сили, краси й моралі, економіки і національного визволення рідного народу. Рука українки тримала і ручку дитини в дорозі до рідної школи, і торбу медичної сестри і кріса — в боротьбі за Українську Державу. Згадуємо про той перший з'їзд українок у 1884-му році на Рідній Землі, щоб відчути історичну тяглість розвитку українського жіночого руху, що саме тепер у двох різних країнах вільного світу відзначає свої ювілеї.

У Бразилії 40 років тому, з ініціятиви самотньої учительки - емігрантки Галі Фалинської, засновано в Куритибі при Товаристві ім. Т. Шевченка — Гурток українського жіноцтва ім. Лесі Українки. Від 1924-го року, дармащо з перервою під час диктатури, „не голосно, та правдиво" працюють організовані українські жінки та бразилійки українського роду. У 1928-му році в місті Уніон да Віторія Анна Рибка заснувала Жіночу Секцію ім. Ольги Басараб при Хліборобсько-Освітньому Союзі. Так поставали різні ланки одного нерозривного ланцюга. Як сказала в доповіді містоголова СФУЖО на Південну Америку, Ольга Горачук, на ювілейному святкуванні в Куритибі: „Нитка організованого жіночого руху в Бразилії доходить і до наших з вами днів, простягнеться в майбутнє, а там, з Божою допомогою, передасть колись від усіх нас привіт Вільній, Самостійній, ні від кого Незалежній Державі українського народу". З доповідей під час святкувань 40-річчя жіночого руху в Бразилії, що відбувалося в Куритибі у липні, з приємністю стверджуємо, що українське жіноцтво в тій країні не дармує, працюючи в різних об'єднаннях і товариствах для спільної всім українцям справи.

Ювілей у Бразилії збігається з іншим ювілеєм, в іншій країні: Союз Українок Америки недавно відзначив 20-річчя виходу у світ першого числа жіночого журналу — „Наше Життя". І перед тим, з почину заслуженої діячки п-і Олени Лотоцької, виходили різні жіночі видання в ЗДА, як „Вісник Союзу Українок Америки" чи жіночі сторінки при інших періодичних публікаціях. Але справжнім смолоскипом українського жіночого руху в цій країні став місячник „Наше Життя", що виходить у Філядельфії, тепер за редакцією п-і Ліди Бурачинської. Цей журнал об'єднує старше й молодше покоління українок та американок українського походження, інформує їх про спільні зусилля, досягнення й недоліки, публікує вістки із життя українок за кордоном і на Батьківщині, містить дитячу сторінку для наймолодших читачів, що її редаґує заслужений педагог Марія Юркевич, має англомовний відділ для читачок другого й третього покоління, народженого в цій країні. Не раз друкуються в „Нашому Житті" й вістки з Бразилії та інших вільних країн. І саме в цьому перегукові спільної праці українського жіноцтва в різних країнах особливо виразно бачимо суть і зміст всеукраїнських змагань за здійснення всеукраїнського ідеалу, реальну допомогу українському народові збоку української політичної еміґрації. В такому поході українське жіноцтво, поруч з товаришами свого життя, йде у міцно, а подекуди й зразково зорганізованих лавах. Ювілеї, про які мова, дають добру нагоду це ствердити і пригадати.

Мих. Килимник

АТМОСФЕРА ДОВКОЛА ПОДОРОЖІ ДЕ ҐОЛЛЯ

Президент Франції, генерал Шарль де Ґолль, під сучасну пору відбуває поїздку по країнах Латинської Америки. Його супроводжають високі цивільні й військові достойники та фахівці з різних галузей державного життя Франції, або, як здебільшого пишуть сьогодні латиноамериканські часописи, „П'ятої Республіки".

В програмі де Ґолля є відвідини Венесуелі, Колюмбії, Еквадору, Перу, Болівії, Чіле, Арґентини, Параґваю, Уруґваю і Бразилії. Преса цих країн ще на початку подорожі де Ґолля дуже багато місця приділяла його особі та його плянам. Латино - американські журналісти всіляко вихвалювали особу самого де Ґолля, його „політику незалежности від Вашингтону, Москви та Пейпінґу" і економічні здобутки Франції протягом останнього часу. Треба підкреслити, що увага згаданої преси до де Ґолля була куди більша раніше, до початку подорожі, ніж тепер, коли поїздка вже відбувається.

Раніше писалося, що мета де Ґолля „зміцнити незалежність" країн Латинської Америки, шляхом надання їм технічної допомоги, затіснення між ними й Францією взаємовідносин культурного характеру, пожвавлення торговельно - комерційного обігу, надання поважних грошових позичок готівкою та в кредитах. Не раз зазначалося, що де Ґолль, маючи успіхи в „усамостійненні" Франції від великих потуг, прагне досягти такого ж самого стану для всіх европейських країн, у тому й комуністичних, (відриваючи останні від економічного тиску Москви), деяких азійських та африканських країн, а далі усієї Південної та Центральної Америки.

Президент Франції вже відвідав Венесуелю, Перу, Болівію, Чіле, Еквадор, дістаючи скрізь тріюмфальну зустріч й скрізь виголошуючи промови майже цілком однакового змісту. В своїх виступах він недвозначно окреслює себе не тільки як представника Франції, а й Західньої Европи в цілому. Так, нав'язуючи до можливого пожвавлення торговельно - економічного життя Латинської Америки, де Ґолль підкреслює, що Европа потребує того, що має ця частина земної кулі, а саме кави, какао, вати та взагалі всіляких плодів тропікального клімату, як також нафти, металевих сирівців, сірки, цукру та ін. Натомість европейські країни готові прийти з технічною допомогою з різними машинами, тонкими тканинами, мистецькими виробами. Гість, хоч загальниково, але завжди згадує і про „культурну та соціяльну допомогу" Латинській Америці. Він теж цілком схвалює націоналізм у країнах Південної Америки, говорячи про нього знову як про вияви народних бажань до цілковитого „усамостійнення" їх країн. З виступів де Ґолля складається враження, що коли до сьогодні за впливи в Латинській Америці змагаються ЗДА, СССР та червоний Китай, то відтепер за це ж саме змагатиметься й Франція, а то, під її проводом, і вся Західня Европа. Для здобуття собі й своїй політиці більших симпатій, де Ґолль завжди підкреслює „латинську спорідненість" між французами й народами Південної та Центральної Америки.

Проте, нічого не відомо, щоб десь дійшло до певних конкретних справ, бо все та всюди трактується в загальних, ближче неозначених тонах. Можна вже сміливо ствердити, що теперішня поїздка президента Франції є цілком пропаґандивна, популяризуюча, лише підготовча до ділових пересправ у майбутньому. А це викликає разчарування та критицизм у країнах Латинської Америки. Тут не звикли відносно допомоги провадити довготривалі переговори і взагалі довго чекати на неї. До цього тут призвичаїлись, тому визнають лише один вигляд чужосторонньої допомоги — готові гроші, ясна річ, у чужинецькій валюті. Контролі над витрачанням грошей у країнах Латинської Америки не долюблюють, вбачаючи в ній порушення їхньої суверенности та зазіхання на їхню самостійність. Через те в названих країнах ще й досі не набув належної популярности американський Плян для Поступу, через те уникають чужинецьких концесій, намагаючись за позичені гроші все робити самим, хоч з того практично дуже мало виходить корисного для населення й держав. Навіть у різні способи вивласнені і вже готові й до того добре діючі підприємства закордонних фірм, швидко занепадають, коли потраплять в руки місцевих урядових чинників. Так, наприклад, є із залізницями та електрикою в Бразилії.

Подібного характеру допомогу країни Латинської Америки діставали раніше доволі легко, найбільше і переважно від ЗДА, але з часом це їм увірвалося. Сподівання декого з них, зокрема Бразилії часів президентства Жвон Гулярта дістати в такий спосіб гроші від Совєтського Союзу цілком завели. Так, Москва засадничо годилася збудувати в Бразилії потужну гідроелектростацію в місцевості Сете Кедас, але за суворою умовою, що надішле туди не тільки своїх техніків і фахових робітників, а і головну адміністрацію, яка б мала порядкувати також всією фінасовою частиною справи. Бразилійці на тому будівництві мали б бути лише в характері вишколюваних для майбутнього працівників.

Щодо де Ґолля, то перед його приїздом писала преса Латинської Америки про рішеність Франції витратити на допомогу іншим країнам — 100 000 000 000 нових франків ($20 000 000 000). Ось це найбільше й приваблює урядові й політичні кола латино - американських країн. Усіх тут головно цікавить, як саме де Ґолль „роздаватиме" цю допомогу і кожний, звичайно, мріє взяти собі найбільше. Але, за голосами цитованої преси, де Ґолль зовсім не поспішається сипати більйонами нових франків чи долярів, обмежуючись лише заявами деклярактивного характеру, які можуть подавати надії на щось конкретне, а не твердо ґарантувати це. Очевидно, де Ґолль має на меті також і для французьких капіталів домагатися таких умов, які забезпечували б належне їх розміщення, витрачення, а також зворот із зиском у майбутньому. Ось це і внесло розчарування та певне охолодження в ставленні до де Ґолля керівних діячів та преси Латинської Америки. Із сторінок часописів і журналів уже великою мірою зникло те захоплення особою французького президента, його політикою і поїздкою, як це кидалося в очі ще кілька днів тому.

Та, поїздка триває, де Ґолля продовжують урочисто зустрічати й гучно вітати, а він продовжує виголошувати свої промови. Французькі фахівці від техніки, торгівлі тощо також не марнують часу, і скільки їм дасться, вивчають місцеві умовини, місцеву ситуацію. Отже ж конкретних заходів, конкретних наслідків від самої тільки цієї подорожі сподіватися нема чого, їх, евентуально, можна очікувати далі згодом, після тривалих переговорів, укладення відповідних умов тощо. А це впрасться в проведенні доосновної будучої зміни політики щодо залучення чужинецьких капіталів майже в усіх країнах Латинської Америки, в тому і насамперед у найбільших з них — Бразилії та Арґентини. Таким чином можна зробити висновок, що теперішня подорож де Ґолля спрямована на „роблення доброго тону", на створення сприятливих умов та передумов для майбутнього глибшого проскання Франції та, можливо, ще й деяких европейських країн в життя Латинської Америки.

Пропаґандивна атмосфера довкола подорожі де Ґолля, що, безперечно, бере свій початок в урядових колах Парижу, а ще більше самі промови, виголошувані в країнах Південної Америки французьким президентом, кидають досить світла на те, до чого стремить „П'ята Республіка", яку мету ставить перед нею її теперішній режим.

Позбувшись колоній, Франція де Ґолля не хоче позбуватись ролі великої світової потуги. Її амбітний президент не хоче також іти у форватері, а то і плече в плече з американцями чи англійцями, а намагається провадити свою окрему, відмінну міжнародну політику — „в противагу ЗДА, СССР та червоного Кикаю". Звідси походять французькі наполегливі змагання мати свою власну атомову й водневу зброю, звідси й боротьба за лідерство в Европі. Звідси й заходи до економічної співпраці з меншими комуністичними країнами, зокрема з Румунією і Польщею. Звідси й „особлива' 'політика Франції у В'єтнамі тощо. Про все це, до речі, де Ґолль згадує у своїх промовах у країнах Латинської Амирики. Хоч де Ґолль одверто не говорить про створення нового бльоку чи бльоків держав, однак його дії й висловлювання явно та виразно стеляться в цьому напрямкові.

Покищо можна сказати лише одне — дуже тяжке завдання ставить де Ґолль перед собою й Францією і помітних виглядів на успішне їх здійснення тим часом ще ніхто гаразд не бачить.

Читайте щоденник „Свободу"

Д-р І. Головінський

ЗАНЕДБАНА ДІЛЯНКА УМОВОГО ЗДОРОВ'Я

(3)

Коли батьки неспокійні чи перечулені, вони часто забагато вимагають від дитини, і все, що вона не зробила б, виходить на зле. Така дитина набирає переконання, що вона — „непотріб", „нездара", нічого не варта, і почуття меншовартости глибоко в ній закорінюється. Коли така дитина має виконати якесь завдання, вона починає непокоїтись, бо сподівається невдачі. Суть не в тому, чи вона є дійсно меншовартісною в порівнанні з іншими, а в тому, що вона себе за таку уважає.

У людини, яка все життя була перечуленою, перестрашеною, в старшому віці нервове забурення може проявлятися також у формі органічних недуг. Це не означає, що людська вдача спричинює певну недугу, — вона тільки сприяє виникненню деяких недуг. Про відношення поміж людською вдачею і недугами я згадував докладніше у статті „Настрій людини і органічні недуги" („Свобода" ч. 206). Тут згадаю тільки про такий загальнознаний симптом, як тиснення крови.

Кожному відомо, що внаслідок почуття гніву чи сорому людина червоніє, себто тиснення крови в неї підноситься. Ця біологічна реакція діє автоматично, щоб підготовити організм до бою чи втечі.

Досліди, проведені в лябораторіях, доказують, що в деяких людей сама згадка про неприємні переживання може викликати в тисненні крови, скорості биття серця і в скорості дихання такі зміни, немовби ті люди відбували фізичні вправи. Також виявлено, що на скорість биття серця в більшій мірі впливає страх, як фізичний біль.

Звичайно, коли небезпека чи гнів минає, спадає і тиснення крови. Одначе є люди, у яких тиск постійно підвищений.

В додатку до багатьох чинників, які викликають тиснення крови, має значення також вдача людей, які безнастанно зрушують у собі почування гніву чи неспокою, створюючи стан постійного нервового напруження.

Крім тиснення крови, нервові забурення часто пов'язані з такими недугами, як астма, шлункові корчі, улькус.

Крім заспокоюючих ліків, які, до речі, не усувають причин нервового забурення, а тільки злагіднюють симптоми недуги, лікуючими засобами є також психотерапія і психоаналіза, з поміччю яких усувається причини нервового забурення.

Зацікавлені цією проблемою можуть знайти багато матеріялу в підручниках Менінджера і Тарачова.

Психотерапія і психоаналіза звичайно пов'язані з іменем Фройда, хоч уже перед першою світовою війною свої окремі системи створили Юнг і Адлер, а під сучасну пору нараховується 36 психотерапічних систем. Більшість цих систем взорується на теоретичних основах, сформульованих Фройдом, але є й такі, які мають цілком іншу теоретичну основу.

Психози

Окрему групу недуг творять умові недуги, так звані психози:

Поміж психозами і звичайним нервовим станом є основна різниця. Не всі нервові особи стають психічно хворими, як також психічно хворими можуть стати особи, які ніколи не були нервовими.

Хоч поодинокі психічні недуги відзначаються властивими їм проявами, чи симптомами, всі вони мають характеристичні прикмети. До цих прикмет належать: а) затрата зв'язку з дійсністю, б) забурення в способі думання, в) не властиві чуттєві реакції, г) відчуження від оточення.

Затрата зв'язку з дійсністю може мати форму частинної дезорієнтації, коли людина не орієнтується в часі, і, в крайнім випадку, може доходити до цілковитого відчуження від своєї особистости: переконана, що вона є кимсь іншим, наприклад, Наполеоном, Цезарем і ін.

Затрата зв'язку з дійсністю часто буває сполучена з ілюзіями чи галюцинаціями зору, слуху чи нюху. В цьому випадку людина „бачить", „чує" чи „занюхує" те, чого в дійсності немає. Такі галюцинації можуть виявлятися також у певних комбінаціях.

Галюцинація є повністю народженням нашої уяви, а ілюзія завжди має в собі елемент дійсности, яку хибно інтерпретується. Наприклад, коли людина сидить у кімнаті і їй здається, що хтось ходить під вікном, а приглянувшись ближче вона зауважує, що то вітер рухає галузкою дерева, то це — ілюзія. Одначе, коли людина у кімнаті „розмовляє" з особою, якої там нема, то це — галюцинація. При цьому ця людина переконана, що те, що вона уявляє, є дійсністю.

Із затратою зв'язку з лійс-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Швайцарський журналіст про Україну

Один із кореспондентів популярного швайцарського часопису „Ноє Цюріхер Цайтунг" відвідав у серпні цього року СССР, в тому числі Україну. Виїхавши потягом з Росії, де він бачив „чорні дерев'яні ізби", кореспондент зазначає, що на території України йому відразу впали в око „глинобитні чи муровані біленькі хати". На залізничих станціях, коли мав відходити потяг, він чув замість російського „вніманіє", виголошуване через голосники українське слово „увага".

Стверджуючи, що в Києві багато зелені, квітів, пам'ятників давніх і нових, кореспондент зауважує, що столиця України все таки справляє враження великого „провінційного міста". Жінки й дівчата зодягнені значно краще, з більшим смаком, ніж у Москві.

Кореспондент звернув увагу на те, що в Києві люди стоять у великих чергах за польськими газетами та журналами, відвертішими, ніж місцева українська преса.

„Увечері, — пише швайцарський журналіст, — Київ неначе пробуджується, ітоді відчувається ' західній вплив": уздовж головних вулиць неонові світла, реклями, багато кін і театрів, багато подібних до західньоевропейських каварень та ресторанів з морозивом.

Головний висновок із спостережень швайцарського кореспондента такий: Київ зведено до ролі другорядного, провінційного міста, дармащо цій столиці України минуло вже понад тисячу років.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(22)

У листі з 9 лютого 1931 року Олесь писав до мене:

„. . . Як довго ми не бачились, не розмовляли! . . Бачу так виразно в цей момент „Кафе Геренгоф" і Вас з нами нагорі в льожі, з безкомпромісовими: Черкасенком, Сірим, Кушніром, Хомиком та іншими. Таким усе здається близьким, наче це було вчора. А далі Грушевський, Чечель, Шраг, Коссак, Христюк, що вже настроювалися повертатись . . . розійшлись, і вже ніколи разом не стрінемося. Не вдалось мені затримати Михайла Сергійовича серед нас. Поїхав, був певен, що там він більше зробить . . . Та найбільше завинили у його від'їзді Шаповал, Григоріїв і Ко. (У мене збереглося 49 листів від Грушевського. В них він свариться на цих „каліфів на час"). Шкода мені і Чечеля, і Шрага. Лише за Штефана я спокійний. Там у раю йому й місце"*.

На початку цього листа Олесь дякує за 25 долярів, що їх „Об'єднання" вислало йому, як аванс за його твори, що мали бути друковані в „Свободі". Мізерна допомога українському великому поетові, але більшої „Об'єднання" не могло дати, бо майже всі пожертви до нього приходили з точним зазначенням, на яку мету ту чи іншу пожертву складалось.

* Штефан нібито належав до партії єс-ерів, групи „Борітеся — поборете", яку очолював М. Грушевський. Ходили вперті чутки, що до революції він був членом чорносотенної організації — „Союзу Русского Народу".

Лише незначні датки приходили у фонд „Об'єднання" без призначення. З них утримувалося канцелярію (35-45 долярів на місяць) та висилалося допомогу українським письменникам. Головою „Об'єднання" був тоді О. Рев'юк, рекордовим секретарем д-р Л. Мишуга, а фінансовим секретарем В. Кедровський.

Знаючи тяжке матеріяльне становище Олеся, я вніс пропозицію час від часу висилати йому по 25 долярів, як аванс за його писання. Отже на першу таку грошову висилку Олесь написав мені листа, частину якого я тут подаю.

У першій частині цього листа Олесь писав:

Високоповажаний Пане Товаришу!

Дозвольте гаряче стиснути Вам руку за сюрприз і за ту форму, в яку він виливається. Допомога одно, а аванс під якусь працю — це зовсім що інше. Допомогу брати гірко, а аванс — солодко і весело.

Я хотів би лише відробити. Правда, ще не було такого випадку, щоб я чогось не виконав, але все може статись, особливо, коли прийняти на увагу, що я років три вже поважно нездужаю на шлунок. (В тридцятому році був у Карльсбаді, підлікував себе, та ще треба два рази поїхати, щоб вилікуватись).

Що ж я потребую робити? Буду цілком щирим, одвертим.

Найбільше б мене цікавило скласти книжку з моєї лірики і видати її по-англійськи. Вона була б і для українців, що забули свою мову, і для чужинців. Поява такої книжки була б сенсацією . . . А що б, коли нашому теляті дав Бог вовка піймати, і ця книжка пішла б хоч трохи в Англії?! Це було б приємно не тільки видавцям, перекладачам, але й авторові . . . Ну, та не будемо забігати вперед. Я хотів би знати з цього приводу думку „Об'єднання".

Можна було б перекласти і XI мою книжку, що вийшла була місяців з чотири тому у Львові і була сконфіскована поляками. XI книжка — це переживання еміґрації. Це найкраща, властиве — найсильніша моя книжка.

Тепер друга річ:

На еміґрації, в Чехо-Словаччині, я написав декілька драматизованих народних казок, наприклад, „Івасик-Телесик", „Солом'яний бичок". Завтра я їх посилаю Вам. Добре було б хоч деякі перекласти на англійську мову і дати композиторові.

Отже прошу Вас, прочитайте їх і напишіть свою думку. (Про інші праці будемо ще говорити). Передайте привіт пп. Рев'юку, д-ру Мишузі і всім Вашим товаришам по праці в „Об'єднанні". З щирою пошаною до Вас Ваш Олесь.

У листі з 7-го лютого 1932 року Олесь писав:

. . . У нас сумна новина: 25 лютого о 9-й годині вечора умер від розриву серця Микита Шаповал. Несподівана смерть вразила і рештку його приятелів, і його ворогів. Сьогодні перевозять його тіло в крематорій, а в середу спалять . . .

В іншому листі Олесь дає мені доручення у справі переговорів з О. Кошицем, і знову вертається до стану свого здоров'я. Отже доручення переговорити з Олександром Антоновичем Кошицем було таке:

Високоповажаний Пане Товаришу! Як побачите Олександра Антоновича Кошиця, перекажіть йому мій привіт і настройте його, щоб він сфільмувався у себе за робочим столом (приблизно до 10 метрів). Я хотів би видати фільму і може на цьому заробити. Гроші (фільмування коштувало б 2-3 доляри — !? — В. К.) я зверну. Запитайте його, коли він думає приїхати до Европи. Музичний чеський світ на чолі з президентом Академії Наук і Мистецтва, Фестером, щиро хотів би його бачити, не дивлячись на валютну кризу, яку тепер переживає Чехо-словацька Республіка.

За пару місяців Вас відвідає мій син*, якого запрошують як археолога до Америки. (На початку липня він їде з американцями на розкопини до Югославії). Він Вам розкаже про багатьох наших спільних знайомих.

Я ледве дихаю і лікуюсь содою. Та, здається, незабаром і вона перестане помагати. Про цілющу воду вже й не думаю.

Книжка моя і досі не вийшла з лабет львівського цензора, а її вихід дав би можливість мені поїхати до Карльсбаду.

У мене нічого нового, хібащо жду приїзду Мод. Менцінського з Стокгольму. (Він заїде до Праги, щоб побачитися зо мною по дорозі кудись на курацію).

Оце свідоцтво бідування, а може й передчасної смерти великого поета, жертви панування окупантів на українських землях. Гнобителі українського народу, коли не мали можливости безпосередньо вбивати українських провідників, українських інтелектуалів, творців культури й науки, то посередньо виголоджували їх, а праці їхні нищили або калічили в різних цензурах.

Проте, Олесь глибоко вірив, що український народ визволиться з чужинецького фізичного й духового ярма, хоч може ще не раз доведеться йому пролити кров свою й чужу. З тою непохитною вірою він і помер.

* Олег, відомий, як поет Ольжич.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Тернопільський монастир та його доля

(Пригадка з нагоди З'їзду Тернопільців 17 жовтня 1964)

Про важливу ролю, яку відіграли наші монастирі на релігійному та культурному полі в минулих часах, знає кожний з нас. Не менш важливу ролю відограють вони і тепер в краях вільного світу.

Поділля, а головно Подільські Товтри та високі береги подільських ярів були місцем, де колись вдавнину було чимало монастирів - пустельнь, викутих у скелях, де жили богобойні ченці-пустельники. Ці монастирці заховались до наших днів та чекають на їх наукове опрацьовання. (Монастирець, Голігради, Городок, Калягарівка, Раштівці, Струсів, Крутилів, Лісники, Берем'яни і т. п.)

Коли ж почали на наших землях будувати наземні монастирі, збудовано такий монастир і в Тернополі. Стояв він вправді поза укріпленням міста у віддалі 1.5 км від т. зв. Каменецької брами, що находилася зараз коло Середньої церкви. Монастир та церква були присвячені Успенню Божої Матері; Збудовано їх з дерева. Хоч ми не знаємо дати будови цього монастиря, але в Шематизмі Коссака сказано, що в 1630 р. церкву Успення Божої Матері перебудовано. Про цей монастир згадує також французький дипломат Ульрих Вердум, який, їдучи на Січ, зупинився в Тернополі та зустрічався з ченцем цього монастиря, о. Макарієм.

Коли в 1711 р. відбувався Синод ігуменів Чина св. Василія Великого в Уневі, з Львівської та Каменецької Епархій, Тернопільський монастир репрезентував о. Пахомій. Останнім василіянським ігуменом цього монастиря був о. Ілля Жигоровський. В 1744. церкву Успення Божої Матері передано світському священикові, бо монастир, не маючи ніякої фундації, не міг в тому часі втриматися.

В 1736 р. стара дерев'яна церква не могла вже виконувати свого призначення і її перебудовано. Стару церкву розібрано, а побудовано нову з місцевого каміння, а коло неї прегарну дзвіницю. Хоч церква була тоді під управою місцевого пароха, її все називано монастирем.

На початку 1930-тих років цю церкву передано оо. Редемптористам східнього обряду, які зразу розпочали широко-закросну місійну діяльність на цілому Галицькому Поділлі. Вони поширили монастирський дім та, коли церква стала за тісна та не могла вмістити всіх людей, що до неї горнулися, поширили і церкву. При тому готувались будувати нову обитель, громадячи будівельний матеріял.

Вони мали дуже широкі пляни, але здійснення їх перервав перший наїзд російських більшовиків. Вони зараз прогнали з Тернополя кількох монахів-бельгійців, які допомагали в місійній праці, забрали весь приготований до будівлі матеріял, а церкву обложено великими податками.

За другої інвазії, церкву замкнено, а в 1962 р. висаджено в повітря враз з дзвіницею. Що сталося з монахами, не відомо, хоч є чутки, що один з братчиків загинув на німецькому фронті, як солдат большовицької армії.

Коли зважити, що в ХУІІ стол. під Тернополем були 9 разів татари та кілька разів турки, і їх війська були в місті деякий час, та хоч їх уважалось за найгірших ворогів, немає ніде ніякої згадки, щоб вони зробили якусь кривду монастиреві, який не мав ніякої оборони.

Знищив його новітній Джінгіс Хан-Хрущов, той, що так дуже „побивається" про волю та свободу для всіх народів Азії та Африки в добі, де всі народи „мають змогу бути вільні та свобідні і можуть належати навіть до Об'єднаних Націй".

Володимир Мацьків

Вийшов 16-ий том „Української Радянської Енциклопедії"

Київська преса повідомляє, що вже вийшов з друку останній із 16 запляцованих томів першої комуністичної енциклопедії українською мовою, „УРЕ". У томі надруковано гасла, починаючи від „Цементація" — до кінця абетки, всього 2.800 статтів, з яких, — читаємо в —„Радянській Україні" з 24-го вересня, — 40 відсотків містять матеріяли про історію, економіку і культуру України". На ті 40 відсотків нібито українознавчих матеріялів припадають і такі великі статті, як „22 з'їзд КП України" й подібні. У 16-му томі є понад 1,000 ілюстрацій. Разом з виходом цього заключного тому, надійшло й повідомлення з Києва, що, — „враховуючи побажання ряду установ і передплатників, готується до випуску окремий 17-ий том „Українська Радянська Соціялістична Республіка".

ЗАНЕДБАНА ДІЛЯНКА УМОВОГО ЗДОРОВ'Я

Закінчення зі стор. 2-ої

ністю тісно пов'язане забурення в способі думання. Умовохворій людині часто бракує основної цілі і думки. В одному реченні вона мішає кілька думок без будь-якого логічного зв'язку. Вона вживає безнастанно тих самих висловів і раз-по-раз повертається до того, що вже сказала.

Характеристичним способом думання умовохворої людини — є переривання думки на половині речення. Перервавши речення, вона не може його продовжувати. Не раз інтеліґентні пацієнти, перервавши речення, сидять мовчки цілими годинами, щоб „віднайти свою думку". Часом, замість уживати загальноприйнятих слів, вони вживають новотворів чи їх дефініцій.

Умовохворі люди часто виявляють невластиве чуттєві реакції, наприклад, сміються без причини, при чому їх сміх різниться від сміху нормальних людей. Також часом сміються тоді, коли повинні були б плакати, або плачуть, коли треба сміятися. Такі люди часто надміру сильно реаґують тоді, коли нема для того жадної причини: попадають в шал, коли не можуть знайти якогось предмету, або цілковито не реагують тоді, як найбільше того можна було б сподіватися.

Умовохворі, чи психічно хворі, ступнево відчужуються від свого оточення. Таке відчуження може мати не грізні форми, наприклад, коли хворий втікає від людей або взагалі перестає реаґувати на своє оточення і часто не говорить ані слова цілими тижнями, місяцями чи то й роками. Впродовж усього цього часу така людина живе у світі своєї уяви.

Психічнохворі іноді дуже прив'язуються до якогось предмету ,надаючи йому в своїй уяві властивостей живої істоти і „розмовляючи" з тим предметом як з людиною.

Европейська медична і психологічна наука репрезентується такими прізвищами як Крепчін, Блюєр, Маєр та інші. В Америці великі заслуги в цій ділянці мають д-р Лоретто Бендер і Сілвано Арієтті.

Давніше психічні недуги поділяли на так звані функціональні і органічні. Функціональними уважалися такі психічні недуги, для яких не можна було знайти жадних органічних підстав, наприклад — схізофренія.

Органічними психозами уважається недуги, в основі яких лежать органічні зміни. До таких недуг зачисляється психози, які постають через надмірне вживання алькоголю, внаслідок боляка чи тумору на мозку, внаслідок інфекції мозку, наприклад, при сифілісі.

Тепер загально вважається, що навіть у випадку функціональних недуг існує певна органічна чи спадкова схильність, яка їх спричиняє.

Найбільш поширеною з-поміж усіх психічних недуг є схізофренія. Ця недуга, не зважаючи на великий поступ у науці ще не є ще повністю досліджена. Невідомо, що спричиняє схізофренію, хоч уже вдалося визначити багато чинників, які її сприяють. Ця недуга цікавила учених від давніх часів, вона мала різні назви і її по-різному інтерпретовано.

На початку 19-го століття в европейській медичній літературі схізофренія мала назву „деменція прекокс", бо завважено, що ця недуга найчастіше починається у молодих людей між 14-им і 17-им роками, а її характеристичною прикметою є ступневий занепад умових здібностей.

З початком 20-го стол. назву „деменція прекокс" замінено „схізофренією". Ця назва, яка в грецькій мові означає роздвоєння особистости, прийнялася з огляду на те, що майже в усіх випадках хворі на цю недугу неначебто мають другу особистість, друге „я". Часто ці дві особистості перебувають між собою в конфлікті.

Схізофренія може мати різні форми, і відповідно до того застосовується методу лікування. Слід зазначити, що коли людина занедужує нагло, вигляди на вилікування багато кращі, ніж в тому випадку, коли недуга розвивається повільно.

Лікування психічних недуг можна поділити на три основні групи:

— Хемотерапія, тобто лікування з поміччю хемічних засобів, як різного роду заспокоюючі ліки та ін.;

— драстична терапія або „шоктерапія" — лікування з поміччю електричного струму або впорскування в організм хемічних складників які викликують сильну реакцію;

— психотерапія — лікування з поміччю злагіднюючих порад чи суґестій.

Одначе, слід пам'ятати, що на перебіг психічних недуг у великій мірі впливає також оточення. Тому в сучасних лікарнях для умовохворих стараються робити все можливе, щоб створювати у пацієнтів лагідний настрій.

(Кінець)

● **Вільгельм Боґер**, один з головних підсудних у процесі проти адміністрації кацету в Освєнцімі (Авшвіці), у Франкфурті в Західній Німеччині, заявив був колись, що „замало людей вбивається для фюрера і Райху". Зізнав це свідок Ґергард Вібек, що його вислали були в 1944 році з Берліну для провірення скарг, що шеф Вільгельма Боґера, Максиміліян Ґрабнер, переступає у своєму садизмі і жорстокості накази, що виходять з Берліна. Грабнера судили після війни і повісили в Польщі.

● **Папа Павло VI** призначив вже 15 жінок на обсерваторок у Вселенському Соборі. Одинокою американкою між ними є Мати Мері Лук, ігуменя в манастирі в Кентакі.

Передвиборче віче, скликане Українсько-Американським Республіканським Клюбом у Філядельфії пройшло з великим успіхом

Сидять за президіяльним столом (зліва): пп. Микола Рогач, Володимир Біляїв, д-р Володимир Рудницький, Еміль Ковак, Герольд Л. Шей, Филип Лембах та Іван Одежинський.

У неділю 20-го вересня в домівці „Тризуб" при 4952 Північ Брод. вул. у Філядельфії, Український Американський Республіканський Комітет „Голдвотер на Президента", Відділ Східньої Пенсилвенії, скликав політичне віче. У програмі була доповідь В. Біляєва „Чому ми повинні голосувати за кандидатуру сен. Голдвотера та республіканських кандидатів?" і Дискусійний панель, з участю визначних українських суспільно-політичних діячів та запрошених американських гостей. Присутніми були п. Герольд Л. Шей — координатор Комітету Незалежних Громадян „Голдвотер на Президента" — Відділ Схід. Пенсил. й п. Еміль Ковак — президент Етнічних Груп з вищеназваної організації. Також п. Ф. Лембах — кандидат до стейтової управи з 25-го Дистрикту. п. Іван Одежинський — голова Українсько-Американського Республіканського Клюбу, п. Микола Максимюк — голова українського відділу при Республіканськім Національнім Комітеті. До складу панелю входили пп.: д-р Володимир Рудницький, Герольд Л. Шей, Еміль Ковак, Артур Рогач — скарбник Комітету Незалежних Громадян „Голдвотер на Президента, і Володимир Біляїв — голова вищезгаданого комітету. Програму започатковано відспіванням американського гимну, у виконанню п. Миколи Максимюка, дальше слідувала доповідь п. Біляєва.

П. Біляїв критикував у своїй доповіді плятформу Демократичної партії на 1964 р. відносно поневолених Москвою націй, як „угодівську супроти агресора", схвалював плятформу Республіканської Партії за її відверту пересторогу перед комуністичною конспірацією, що загрожує безпеці й добробутові нашої країни. Зокрема доповідач підкреслив той факт, що це перший раз в історії якоїнебудь політичної партії — назва Україна з'явилася в плятформі великої Республіканської партії. Це довгоочікуване признання України, як окремої нації, повинне бути привітане, як великий тріюмф усіх українців у цілій країні. На закінчення програми висвітлено два фільми, один про поширювання комуністичної загрози у всьому світі, другий представляв погляди сенатора Голдвотера на закордонну політику. Фільми й політичну літературу, яку розповсюджувано поміж присутніми, — одержано з Комітету Незалежних Громадян „Голдвотер на Президента" — відділ Схід Пенсилвенія.

О. І.

✝

Членам ОбВУА і всім бувшим Воякам подаємо болюче сумну вістку, що дня 29-го вересня 1964 р. у своєму помешканні в Ню Йорку несподівано відійшов у Вічність

св. п. Василь
КОСАРЕНКО-КОСАРЕВИЧ

б. поручник Українського Війська, учасник Визвольної Боротьби України в рядах УГА, кол. довголітній в'язень німецьких концентраційних таборів, активний член нашого Відділу ОбВУА.

●

Родині і Друзям Покійного передаємо вислови щирого співчуття, а Побратимів Зброї закликаємо віддати Йому останню послугу якнайчисленнішою участю в похоронних обрядах.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в неділю, 4-го жовтня 1964 р. упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.
МАКСИМ САВІЦЬКИЙ

народжений 11-го травня 1897 р. в Галичині, член і основник Т-ва „Дністер" — 361-ий Відділ УНСоюзу в Ню Йорку.

ПАНАХИДА у вівторок, 6-го жовтня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в середу, 7-го жовтня 1964 року о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення до укр. кат. церкви св. Юра в Ню Йорку, опісля на цвинтар Кальварія в Квінсі.

Горем прибиті:
сини — САМУЇЛ
ДАНИЛО
донька — ЕМІЛІЯ
і чотири внуки

✝

Дня 29-го вересня 1964 року несподівано відійшов у Вічність наш Дорогий

бл. п.
Василь КОСАРЕНКО-КОСАРЕВИЧ

ПАНАХИДА — у вівторок, 6-го жовтня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в середу, 7-го жовтня 1964 р. о год. 11-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар св. Реймонда в Бронксі, Н. Й.

В глибокому смутку

РОДИНА в Німеччині

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Знайомими, що дня 5-го жовтня 1964 р., помер по довгій і тяжкій недузі, проживши 69 років наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ТЕСТЬ і ДІДУСЬО

сл. п.
Михайло САВЧИН

уроджений у селі Татари, коло Самбора, Зах. Україна.

ПАНАХИДА відправиться в середу 7-го жовтня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 8-го жовтня 1964 р., з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Йосафата, Філядельфія — Френкфорд о год. 8-ій ранку, а відтак на український цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибита

РОДИНА

✠

Членам ОбВУА, всім кол. Воякам та всьому Громадянству подаємо болюче сумну вістку, що дня 5-го жовтня 1964 р. у Філядельфії, Па. відійшов після короткої і важкої недуги у Вічність

св. п. МИХАЙЛО САВЧИН

б. поручник Українського Війська, учасник Визвольної Боротьби України в рядах Леґіону Українських Січових Стрільців, а відтак Української Галицької Армії, активний член та довголітній секретар Головної Управи Об'єднання б. Вояків Українців в Америці.

●

Осиротілій Родині Покійного Побратима Зброї передаємо сердечні вислови співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

✠

Ділимося сумною вісткою з Членами Братства УСС і Українським Громадянством, що дня 5-го жовтня 1964 року помер у Філядельфії

СЛ. П.
Михайло САВЧИН

колишній старшина Українських Січових Стрільців і секретар Головної Ради Братства УСС.

ГОЛОВНА РАДА БРАТСТВА УСС

СТАНИЦЯ БРАТСТВА УСС в НЮ ЙОРКУ

з сумом повідомляє, що дня 5-го жовтня ц. р. відійшов у Вічність

✠

св. п.
ІВАН ВЕРБЯНИЙ

б. старшина УСС, учасник Визвольних Змагань.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

●

Достойній Родині Покійного, передаємо вислови сердечного співчуття.

✝

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.
ЛЕВА ЯСІНЧУКА

відправиться

в суботу, 10 жовтня ц. р. в 8-ій год. ранку

в ЦЕРКВІ СВЩМ. СВ. ЙОСАФАТА

1195 Дуц Евню — ТРЕНТОН, Н. Дж.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
І ПАНАХИДА

про що Членів Родини, Друзів, Приятелів і Знайомих повідомляють та просять про молитви за спокій Його Душі

Племінники: ГАЛИНА й ІВАН КОСТЮКИ
112 LaClede Avenue, Trenton, N. J. 08618

Утітеся брати мої!

ЮВІЛЕЙНИЙ ВИПРОДАЖ КНИГ

Продовжуємо у місяцях: жовтні, листопаді й грудні 1964!

З нагоди 150-річчя Шевченка, даємо кожному українську книжку, казку, чи ноти, тощо лише за половину дійсної ціни!

Знижка важна для тих, що замовляють відразу на $5.00 або більше та шлють гроші в американській валюті на адресу ГОВЕРЛІ враз із замовленням!

Хто замовить відразу понад $10.00, тому ще щось гарне даром! Хто ж замовить відразу понад $20.00, тому даруємо дві або й три назви, яких тут не подаємо!

Хто замовить відразу понад $50.00, той отримає рідкісні нагороди в книжках великої вартості! Тож спішіться поки все є!

Ч. К.	Автор Назва книжки		Лиш
1.	Андрієвський: З минулого, спомини, 2 т.	$3.00	$1.50
2.	— Апостоли і Євангелії на весь рік, канон	2.00	1.00
3.	Барвінський: Всесвіт. Історія, 2-ий том	2.00	1.00
4.	Белеґай: Домашній лікар, як лікуватися	1.50	.75
5.	Белеґай: Розмова з духами, д. цінне!	2.50	1.25
6.	— Біблія на укр. мові, повна, в оправі!	6.00	4.00
7.	Бохенський: Тайна Московського посольства!	2.00	1.00
8.	Будзиновський: Пригоди запорожців, д. цікаве!	2.00	1.00
9.	Будзиновський: Під одну булаву! іст. пов.	1.50	.75
10.	Будзиновський: Ішли діди на муки, д. інтересне!	1.00	.50
11.	Бульвер: Несамовитий дім, прецікаве!	.75	.35
12.	Вочковський: Наука про націю і життя	1.00	.50
13.	Будзиновський: Волю бути козачкою! чудове!	1.00	.50
14.	Велигорський: Наші лічничі рослини, з ілюстр.	2.00	1.00
15.	Вишня, Остап: Вишневі усмішки кримські	2.00	1.00
16.	Вовчок: Дев'ять братів і 10та сестра Галя	.75	.40
18.	Вільшенко: Пан Чванківський, гербу Качка	1.50	.75
19.	Вільшенко: Мандрівка Мишки Гризикнижки	1.50	.75
20.	Возняк: Початки укр. театру (300 літ театру)	2.00	1.00
22.	Геркен-Русова: За український театр (Свято Державности)	.60	.30
23.	Горліс-Горський: Холодний Яр, 2 вел. томи	5.00	3.00
24.	Григорійв: Збірник укр. народних танців	2.00	1.00
25.	Гудерман: Як ходити коло бджіл весь рік?	2.00	1.00
26.	Гольдельман: Українсько-жидівські відносини	2.00	1.00
27.	Де-фо: Робінсон Крузо, ілюстроване	1.50	.75
28.	Драгоманів: Про заздрих богів	.60	.30
29.	Домашній виріб м'яса, цінне!	2.00	1.00
30.	— Документи мучеництва під Польщею	.50	.25
31.	— Декламації на Листопад, Крути і ін.	2.00	1.00
32.	Смець: Кобза та кобзарі, д. цінне!!	1.50	.75
33.	Загірня: Тиміш Хмельниченко, іст. пов.	2.50	1.25
34.	Загірня: Гетьман Сагайдачний, іст. пов.	2.00	1.00
35.	Заклинська: Молодість і як її задержати? цінне!	2.00	1.00
36.	Залеський: Теорія музичного знання, цінне!	1.25	.75
37.	Забіл: Пригоди барона Мюнхгавзена! цікаве!	1.50	1.00
38.	— Зорі, графологія і людська вдача	.45	.25
42.	— Історія Московщини до Петра Великого	1.00	.50
43.	Іванів, о.: Пресвятая Богородице спаси нас!	2.00	1.00
44.	Ігорків: Сердечний віночок (Декламації)	1.50	.75
45.	Кащенко: З Дніпра на Дунай, іст. пов.	1.25	.65
46.	Кащенко: На руїнах Січі	.45	.25
48.	Квітка-Основ'яненко: Сватання на Гончарівці	1.50	.75
49.	Кервуд: З тавром убийника, чудове!!	2.00	.75
50.	Д-р Кос: Про полові справи (медична книга)	1.00	.50
51.	Костомарів: Книга битія укр. народу	.50	.25
52.	Котляревський: Енеїда, повне! цінне!	2.00	1.00
53.	Клин: Про національне виховання	.50	.25
54.	Коцюбинський: Ялинка, ілюстроване	.40	.20
58.	Коваль: Злочин Москви у Винниці, ілюстроване		.25
59.	Коваль; Не дискутувати а викривати		.20
60.	Коваль: Капелюх і репатріяція	1.00	.50
61.	Кумка: 666 загадок і відгадок! Цінне!!	1.00	.60
62.	Крук: Дурні діти, цінне, виховне! правдиве!	1.50	.75
64.	Лепкий: Казка про Ксеню і 12 місяців, ілюстр.	.75	.40
65.	Д-р Липа: Ліки під ногами, необхідне кожному	2.50	1.25
66.	Д-р Липа: Розподіл Росії, дуже цінне, змапами	2.00	.75
67.	Д-р Липа: Призначення України, з мапами	3.00	1.00
68.	Ломаницький: Верховино, світку ти наш!	3.00	1.50
69.	Лужницький: Християнська католицька етика	1.50	.75
70.	Май, Карло: Проклятий, прецінне усім!!	.75	.35
71.	Мазепа, гетьман: Писання листів до Мотрі	.75	.35
72.	Маковей, О.: Ярошенко, найкраща повість!	3.00	1.50
73.	Маковей: Пригоди горобчика, ілюстроване дітям	.75	.35
74.	Мацедюх, о.: Тернистий шлях, цінне оповідання!	1.00	.50
75.	Микитин, д-р: Бон-тон або штука життя	1.00	.50
76.	Мирний: Хіба ревуть воли? Велика повість!	3.00	1.50
77.	Назарук: Роксоляна (поки засіб стане)		3.00
78.	Мілєр: Молодість славних людей, прецінне!!	3.00	1.50
79.	Назарук Ярослав Осмомисл, повість з мапами!	4.50	2.25
80.	Наріжний: Бурсак, 2 великі томи істор. роману	5.00	2.50
81.	Опільський: Вовкулака, істор. повість	1.50	.75
82.	Ордівський: Багряний хрест, іст. п. про Хмеля!	1.50	.75
83.	Давні люди і звірі (дві книжки) обі	1.00	.50
84.	Олесь: Поезії, оригінальне видання	2.00	.75
85.	Олесь: З журбою радість обнялись, ориг.	1.50	.50
86.	Олесь: На зелених горах, цінне, оригінальне		.20
87.	Олесь: Чужиною, оригінальне видання	1.25	.50
88.	Пачовський: Срібна Земля (Закарпаття!) з мап.	1.00	.50
89.	Полтава, Л.: Українські балляди, оригінальне		.50
90.	Приходько: Під сонцем Поділля, дуже цінне!!	2.00	1.00
93.	Старицька-Черняхівська: Мазепа, прецінне!	1.50	.75
94.	Степанівна Олена: Сучасний Львів з мапами	2.00	1.00
95.	Степовий: Наші звичаї (Різдво, Великдень) 2 к.		.50
96.	Сидор-Чарторийський: Інтер арма, збір поезій	1.00	.50
97.	Сидор-Чарторийський: Від Сяну по Крим, спог.	2.00	1.00
98.	Сидор-Чарторийський: Шлях до Городельської Унії	3.00	1.50
99.	Стороженко: Матусине благословення, цінне		.20
100.	Свій: Пісні щирої любови, 50 лише за		.50
101	Сонник, 3000 снів, із числами (номерами)	1.00	.75
102.	Сурма, ч. 2, орган УВО із 1923 р. 1 примір.		.25
103.	Сціборський, М.: Юкрейн енд Рашша (на анг. м.)	1.00	.50
103а.	Табoренко: Панцирник „Стрілець" з В. Змагань		.35
104.	Турянський: Поза межами болю, оригінальне	2.00	1.00
108.	Юкрейніен Істер Егз Дезайн (на анг. мові)		.20
110.	Українка, Леся: Біда навчить, казка	.35	.20
111.	Українка, Леся: Лісова пісня, феєрія, нове!	1.50	.75
112.	— Українсько-англійська кухарка, є 737 прип.!	2.00	1.00
113.	— Українська література, найкр. конспект! нове!		.75
113а.	Франко, Іван: Іван Вишенський, ілюстроване	1.00	.50
114.	Франко, Іван: Абу Касимові капці, ілюстроване	1.50	.75
115.	Франко, Іван: П'ять оповідань, цінне усім!	1.25	.75
116.	Франко, Іван: Захар Беркут (поки засіб стане)		2.50
117.	Франко, Іван: Чотири казки, дуже оригінальне!		.25
117а.	Франко, Петро: Шведська руханка! для здор.	3.00	1.50
118.	Ценевич: Злощасний самоцвіт! не пожалієте!	2.50	1.25
119.	Чайковський: Олюнька, велика повість.	3.00	1.50
120.	Чайковський: За сестрою, іст. опов.	1.50	.75
121.	Чайковський: Віддячився, істор. повість	2.00	1.00
122.	Чайковський: Перед зривом, нова повість	2.00	1.00
123.	Чайковський: З татарської неволі	1.50	.75
125.	— Топографія, з мапами й рисунками	2.00	1.00
126.	— Проєкт генеральних штабів, з рисунками	2.00	1.00
127.	Шевченко: Малий Кобзар, дітям, ілюстрований	1.00	.50
128.	Шевченко: Кобзар із 1860 року, цінне!!	3.00	1.50
130.	Шевченко: Ді Кобзар Ов Юкрейн (на анг. мові)	2.00	1.00
131.	Шкрумеляк: Чета Крилатих! Чудова повість	2.00	1.00
132.	Шкрумеляк: Поїзд мерців, про Усусусів і ін.	1.00	.50
133.	Яковлів: Основи конституції Укр. Нар. Респуб.	1.00	.50
134.	— Як стати громадянином ЗДА? двомовне.	.50	.25
135.	— Мапа Галичини. Є всі села, велика вартість		.75
136.	— Військова мапа Тернопільщини (докладна)		.35
137.	— Мапа України (всієї!), всі м. і селища, в вар.		.75
138.	— Контур-мапа України для дітей і шкіл		.20
138а.	— Визначні сини України, образ. фотографій	.50	.35
139.	— Портрети: Шевченка або Мазепи (два)	2.00	1.00
140.	— Портрети: Коновалець або Петлюра (два)	5.00	2.50
141.	— Богун під Берестечком, у кольорах	2.00	1.00
142.	Український Тризуб у кольорах	1.00	.50
143.	— Соборний Герб України в кольорах	1.50	.75
144.	— Лист Божий, писаний церк.-слов. мовою		.50
	КНИЖКИ ДІТЯМ І МОЛОДІ:		
145.	— Аритметика до першої кляси, ілюстр.	.50	.25
147.	Матвійчук: Буквар, 1-ша читанка, нове!!	2.00	1.00
148.	Матвійчук: Друга Читанка, нове!	2.00	1.00
149.	— Весела праця, кольорове	.30	.15
150.	— Омелькова сім'я, кольорова казка	.30	.15
151.	— Коза-Дереза, кольорова казка	.35	.15
152.	— Отченаш в образках, кольорове	.30	.15
153.	— Мати-коза	.35	.15
154.	— Дідова ріпка, кольорове, ілюстрації	.45	.25
155.	— Лисичка і журавель, ілюстроване	.35	.20
156.	Лисичка. Котик. Півник, кольор. ілюстрації	.35	.15
157.	— Дідова дочка, ілюстроване	.25	.15
158.	— Рідна хата, ілюстрований збірник	.35	.15
159.	— Рись-мати. Брат і сестра в лісі, ілюстроване	.35	.15
160.	— Писанка, ілюстрований збірник, кольор.	.35	.15
161.	— Івасик-Телесик, ілюстрована казка	.25	.15
162.	— Івасик-Дурник, ілюстрована казка	.30	.15
163.	— Збірка казочок, з ілюстраціями	.35	.15
164.	— Зайчатко та їжак, кольорові ілюстрації	.40	.20
165.	— Принцеса на горошині, ілюстроване	.35	.20
166.	— Червона Шапочка і інше в ілюстраціях	.35	.20
167.	— Юрза-Мурза, ілюстр., кольорове	.50	.25
168.	— Золота рибка, ілюстр. в кольорах	.50	.25
169.	— Співомовки Буша, багато ілюстрацій	.75	.35
170.	— Швець Копитко, багато ілюстрацій	.50	.25
171.	— Звірячий зимовник, ілюстроване	.35	.15
172.	— Пригоди Лінивого Котика, чудове!!	.50	.25
173.	— Пригоди Горобчика, чудове!	.50	.25
174.	— Чорнокнижник з Чорногори, чудове!	.75	.35
175.	— Мандрівка мишки по Львові! чудове!!	1.50	.75
176.	— Алі Баба і 40 розбійників!	.50	.25
177.	— Лісові пригоди, прекрасне!	.35	.15
178.	Рудченко: Збір казок, ілюстроване	2.00	1.00
179.	— Бурчик, Нявчик, Гавчик, у кольорах	.25	.15
180.	— Ліля й Славко в кольорах, казка	.75	.35
181.	Полтава, Леонід: Вартові з ілюстраціями	.50	.25
182.	— Запорозький скарб, чудове!!	.35	.15
183.	— Зимові Царівни (Завадовича)	.75	.40
184.	— Прописи — каліграфія дітям, д. цінне!	.35	.15
185.	— Олеся — Грінченка, в ілюстраціях	.45	.25
186.	Біда навчить, Лесі Українки	.25	.15
187.	— Покотигорошок, повна леґенда! Чудове!!	.75	.35
188.	— Віночок (Декляматор дітям)	1.50	.75
189.	Лотоцький: Кирило Кожум'яка, ілюстроване	.75	.35
190.	Лотоцький: На світанку, київські леґенди	.75	.40
191.	Лотоцький: Руслан і Либедь, київські леґенди	.75	.40
192.	Лотоцький: Хрест над Дніпром, київські леґен.	.75	.45
193.	Лотоцький: Ведмедівська попівна, ілюстроване	.50	.25
194.	Лотоцький: Вільгельм Тель, ілюстроване	.75	.35
195.	Лотоцький: Пастушок з Назарету	1.00	.50
196.	Лотоцький: Пригоди Езопа, ілюстроване	.50	.25
197.	— За вітчину д. цінне!	.50	.25
198.	— Слідами забутих предків, ілюстроване	.75	.35
199.	— Що читати нашим дітям? порадник.	.50	.25
200.	— Пригоди Лиса Панаса і Мотрі, чудове!!	.50	.25
201.	— Козацька дитина — Тумрія, ілюстроване	.60	.25
202.	— Наша Січ-Мати, прекравне!!	.35	.15
203.	— Пан Чванківський, чудовий гумор!!	1.50	.75
	СПІВАННИКИ — НОТИ — МУЗИКА		
204.	— Думка на скрипки і фортепіян	.25	.15
205.	— Українські пісні на скрипки	1.50	.75
206.	— Дитячий співанник, Гайворонського, 72 пісні	1.50	.75
207.	— Де ти бродиш, збірник пісень на скрипки		.75
208.	— Лента за лентою, збір. хор і фортепіян	2.00	.95
209.	— Ой Дніпре, Шевченка і ін. форт. і голос	1.50	.75
210.	— Вітре буйний, Шевченка, гол. і фортепіян	.40	.20
211.	— Вогні горять, Шевченка, гол. і фортепіян	.75	.40
212.	— Гамалія, Шевченка, на форт., цінне!!	1.50	.75
213.	Вахнянин: На Шевченкові Роковини, збірник	1.50	.75
214.	— Ой Див Ладо. Веснянки на хори, і текст	.50	.25
215.	— Вперед! Збір маршів на мужеські хори	1.00	.50
216.	Шевченко: Ой одна я одна, голос і фортепіян	.35	.20
217.	Шевченко: Заповіт і Думи мої, фортепіян і хор	.40	.20
218.	— Під Дубрівкою! Гаївки з нотами і слова	1.00	.50
219.	— Рідна пісня на форт., гармон. і ґітару	1.50	.75
220.	Січинський: 24 коляди на форт. і текст	2.00	.95
221.	Українка: Контра Спем Сперо, гол. і фортепіян	.35	.20
222.	Українка: Не співайте мені, на гол. і фортепіян	.35	.20
223.	Лисенко: Коли розлучаються двоє, фортепіян	.35	.20
224.	Верб.: Ще не вмерла Україна, на форт. і 3 гол.		.20
225.	— Рідна мати моя (Рушничок), форт. і голос	.50	.25
226.	— Марш Гайдамаків, на фортепіян	.40	.20
227.	Давидовський: На чужині м. хори	.35	.20
228.	Курцеба: Свята Гостина, партитура	.40	.20
229.	Безкоровайний: Козаченьку куди йдеш, скрипка	.35	.20
230.	Безкоровайний: Спомини з гір, скрипка і манд.	.40	.20
231.	Людкевич: Баркароля на фортепіян	1.00	.50
232.	Ніщинський: Закувала зозуля, на фортепіян	.35	.20
233.	Залеський: Теорія музики	1.25	.75
234.	Дрем: Пісня про Київ, гол. і гармонія	.35	.20
235.	Батюк: Добрий вечір матусю, гол. і форт.	.35	.20
236.	Олесь: В проваллях, гол. і фортепіян	.35	.20
237.	Людкевич: Щедрик і Дударик, фортепіян	.35	.20
238.	Турко: Ой верше мій верше, збір. на гарм.	2.00	.95
239.	Турко: Лемківські пісні на скрипки,	1.50	.75
240.	Турко: Лемківський веселий альбом, скрипки	1.50	.75
241.	— Служба Божа на похорон, муж. хор	3.00	1.50
242.	Розпрягайте хлопці коні, гол. і фортепіян	.40	.20
243.	Перша кривда, сценка про Шевченка	.35	.20
244.	Тарасів день, з нотами, про Шевченка	.50	.25
245.	День Матері, сценка, з нотами	.75	.35
246.	Василич.: На перші гулі, чудова комедія		.50
247.	Лев.: Нарис історії музики, нове, д. цінне!		.75
248.	Святомиколаївські вечеринки	.40	.20
249.	Три Миколаївські вистави, д. цінне!!	1.00	.50
250.	Вертеп, на сцену або по хатах!!	1.00	.50
251.	Луцик: Вефлеємська ніч! Ораторія і ноти!	1.00	.50
252.	Шуг: Дід Мороз! Чудове на 3 дії! з нотами		.75
253.	Хрон: Гостина св. Миколая		.20
254.	Павлусевич: Свят Вечір, на предст.	1.00	.50
255.	Чернота: Гордість, сцена на Різдво		.20
256.	Луж: Ой Морозе Морозенку, 3 дії		.50
247.	Капраль Тимко враз із партитурою		1.00

ПРОСИМО СЛУХАТИ
„ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ"
на радіостанції WEVD на хвилях 1330 A. M. та 97.9 F. M. у Ню Йорку, щосуботи від 8:15 до 8:45 ранком, та щонеділі від 10:30 до 11:00 год. веч.!

Замовляйте негайно! Просимо додати 50 ¢ на пересилку!

"HOWERLA"
238 E. 6th St. New York, N. Y. 10003

Софія з Сушкових Гриневичева

(Посмертна згадка)

В серпні ц. р., відійшла від нас у вічність сл. п. Софія Гриневичева, дружина адвоката, б.УСС-а та старшини УГА і УНР — Ярослава Гриневича. Уродженка карпатського підгір'я, в Загір'ї біля Сянока, — вона змалку полюбила природу та цікавилась лікувальними рослинами і цим студіям присвятила вона, побіч науки в школах, багато літ свого життя. Належала вона до тих нечисленних добрих знавців лікування хворіб зелами і кожному, хто потребував помочі, служила безінтересовно порадою і поміччю. Її перший чоловік, Омелян Грицан та оба її сини служили в Українській Дивізії „Галичина". В рядах цієї Дивізії згинув її чоловік, а молодший син В'ячеслав пропав безслідно в часі воєнної заверухи, і щойно по 16-ти роках побуту під сов'єтською займанщиною мав він змогу, завдяки довгим і настерливим стараниям п-ства Гриневичів, переїхати до ЗДА.

Софія Гриневичева

На еміґрації сл. п. Софія Гриневичева віддалась всеціло, та як і в рідному краю, праці. В СХС в Мюнхені вона помагала скитальцям харчовими приділами, опікою та порадами, а по приїзді до Америки вона і надалі віддавалась громадській діяльності, працюючи в різних організаціях —і комітетах.

І нагло під час перебування на вакаціях поза Ню Йорком, невмолима смерть перервала нитку її благородного життя, повного надій на кращу долю та поворот у Рідний Край.

Глибоко релігійна, прямого характеру та великої доброти серця, вона з'єднувала собі кожного, хто мав змогу її пізнати; як щира патріотка вона завжди була готова служити добрій справі... Тому залишила вона по собі щирий жаль та тривалу пам'ять в українській громаді.

Р. Кобринський

До триріччя смерти Миколи Фоменка

8-го жовтня мине три роки від часу, коли в Ню Йорку помер від розриву серця видатний український композитор з Харківщини Микола Фоменко. Три роки, як немає людини, але живе і буде жити мистець. За кордоном рідко коли відбувається якийсь концерт, де не виконували б пісень чи музичних творів Миколи Фоменка.

Але створений три роки тому в Ню Йорку Комітет по будові пам'ятника на могилі композитора в Бавнд Бруці — і досі не може зібрати досить фондів. Правда, головне вже зроблено. Як нас інформує голова Комітету, проф. Володимир Цісик, незадовго перед смертю встиг закінчити відливання у бронзі скульптор сл. п. Сергій Литвиненко; зібрано вже й частину фондів, завдяки стараниям представників різних організацій, що входить до складу Комітету. Та не вистачає ще яких 600 долярів, щоб заплатити за саме оформлення пам'ятника на могилі людини, що так багато дала людській душі і так багато продовжує давати, бо „життя коротке, мистецтво — вічне".

Продовжує ще існувати жалюгідна „традиція" шанувати людину після смерти... Але, щоб не порушувати окремої теми, звернімся до конкретної справи. Комітет пам'ятника композиторові Миколі Фоменкові має при „Самопомочі" в Ню Йорку своє конто:

"Selfreliance" (M. Fomenko Fund, No. 2515), 98 East Second Ave., New York 3, N.Y.

Нехай нев'янучі квіти людської любови огорнуть і прикрасять бронзове погруддя композитора, який жив і творив для нас усіх.

(лп)

„ПІД ПРАПОРОМ СУМА"

Головна Управа Спілки Української Молоді Америки видала великого формату багато ілюстрований збірник „Під прапором СУМА", на крейдяному папері, 162 сторінки, обкладинка Петра Андрусева, друковано у Філядельфії, у В-ві „Америка". Головну частину книжки, що розпочинається портретом засновника СУМ на Україні, Миколи Павлушкова, займає „Огляд діяльности Спілки". Його написала з добрим знанням великого й багатогранного матеріялу інж. Валентина Юрченко з Ню Йорку, яку за цю синтетичну статтю можна назвати першим істориком СУМ у Америці. Базуючись на фактах, авторка розповідає про постання перших Осередків СУМА у Філядельфії й Нюарку в серпні 1949 р., коли прибулі із Зах. Европи члени СУМ виявили бажання продовжувати працю Спілки. Рік за роком проходить перед читачем: організаційні справи, Здвиги, Злети, демонстрації, виховна праця, сумівські Школи Українознавства, видавнича діяльність, сотні аматорських гуртків сумівської молоді, придбання власних домів та Осель. — дійсно муравлина праця з тисячами юнаків і дівчат, в ім'я Бога й України. Огляд охоплює понад 10 років праці СУМА.

Далі йдуть статті духовних опікунів СУМА: о. Любомира Гузара, о. Івана Ткачука; статті проф. Ващенка, Л. Фути-Лагідного, голови ЦУ СУМ у світі Омеляна Коваля, спогад М. Бачари „До початків СУМА". Як ця, перша частина книжки, так і наступна — „Осередки СУМА звітують", ілюстровані фотодокументами, що їх разом є у збірнику понад 70. Звіти з діяльности Осередків ілюстровано так, щоб показати різноманітність праці й зацікавлень сумівців: тут групові світлини, і фраґменти з аматорських вистав, концертів, вечорів самодіяльности, праці гуртків, сцени з походів, маніфестацій, з таборових мандрівок тощо.

Коли —на процесі СВУ в Харкові, в 1930 році прокурор запитав організатора Спілки, студента Миколу Павлушкова, яку саме мету мала СУМ, він спокійно відповів: „Як і старше громадянство — створення Самостійної Української Держави". Збірник „Під прапором СУМА" розповідає про підготову частини української молоді за океаном, об'єднаної у Спілці, до виконання найбільшого завдання українського народу в цьому сторіччі.

В. Гальченко

Посмертні згадки

АНАСТАЗІЯ БУГАН, членка 459 Відд. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., померла 11 вересня 1964 р. у Прінстон шпиталі, Ню Брансвік, на 64-му році життя. Покійна народилася на Україні, була членкою УНСоюзу від 1941 р., та парафіянкою укр. кат. парафії в Ню Брансвік. Полишила в смутку, мужа Петра, синів Степана і Михайла, та пасербів Джанету і Василя, як теж 6 внуків. Похорони відбулися 15-го вересня з укр. кат. церкви св. Марії.
Вічна Їй Пам'ять!
Г. Біленький, секр.

ТЕКЛЯ ГАСЮК, членка 58-го Відд. УНСоюзу в Ютиці, Н. Й., померла 6 вересня 1964 р. на 74 р. життя. Походила з с. Юшківці, пов. Бібрка, Україна. Покійна осиротила своїх замужних дітей та внуків. Похована на укр. цвинтарі св. ап. Петра і Павла при участи рідні, знайомих, друзів.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Я., секр.

СТАНИСЛАВА БЕРЕСТЯНСЬКА, членка Б-ва св. Стефана — 221 Відд. УНС в Шикаґо, Ілл., померла на 51 р. життя 13 вересня 1964 р. Народилася в селі Бучач, Звенигородського пов., Західня Україна. Покійна залишила у глибокому смутку мужа Якова, синів Романа, Юрія і доньку Ірину, 4 внуків. Похорон відбувся 16 вересня ц. р. з Катедри св. о. Миколая і похована на цвинтарі св. Миколая.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 5321. Тарзан все знає...

"TOO BAD, HOWEVER, THAT WE DON'T HAVE A REAL CAUSE TO CELEBRATE--

"BUT WE HAVE!" INTERRUPTED ADAM STONE. "AS SOON AS I MAKE A VERY IMPORTANT ANNOUNCEMENT!" 8-25-5322

— Чи Стовна викинули з вашої компанії? — запитав мавполюд. — Так — відповів Том. — Він сварився з нашим президентом в справі грошей...

— Він хотів великої нагороди за викриття запасів кобальту на Семовім терені — тямущо засміявся Тарзан. — Я знаю...

— Ви направду знаєте? — Адам тихо промовив, коли він підслухав розмову. — Якщо так, я мушу швидко діяти...